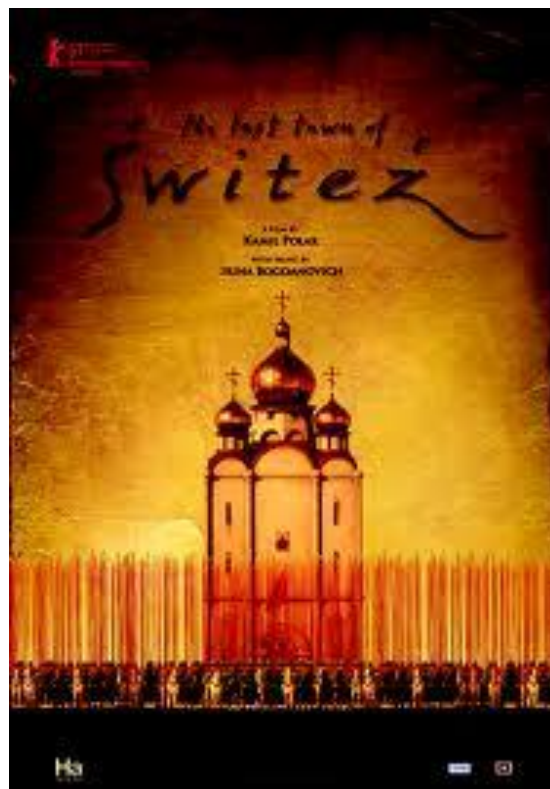

AKADEMIA FILMOWA IM. PIOTRA ŁAZARKIEWICZA

Mickiewiczowska historia o tajemniczym jeziorze zawarta w animacji. Lekcja na podstawie „Świtezi” w reżyserii Kamila Polaka.

1. Jeśli nie przeczytałeś jeszcze ballady Adama Mickiewicza, to zrób to po obejrzeniu animacji w reżyserii Kamila Polaka.

2. Wskaż różnice w prezentacji treści.

„Świtez”	
Adam Mickiewicz	Kamil Polak

3. Biorąc pod uwagę ilość różnic pomiędzy tekstem Mickiewicza i filmem Polaka powiedz, czy animacja „Świtezii” jest ekranizacją, czy może adaptacją? Swoją wypowiedź uzasadnij.

....., ponieważ .....

.....

.....

Odpowiedzi do tego zadania poszukaj w tekście źródłowym zamieszczonym poniżej.

4. Przeczytaj podany niżej tekst źródłowy a następnie oceń technikę animacji „Świtezii”.

Film Świtezii w reżyserii Kamila Polaka jest adaptacją romantycznej ballady Adama Mickiewicza pod tym samym tytułem. Opowiada historię tajemniczego jeziora, na dnie którego leży zaklęte średniowieczne miasto. Świtezii to apokaliptyczna opowieść o zniszczeniu, cudach, odwiecznej walce dobra ze złem, wierze i nadziei. Akcja filmu rozgrywa się w dwóch planach czasowych - w epoce współczesnej Mickiewiczowi i w średniowieczu, kiedy według legendy, miasto Świtezii zostało zatopione.

Film przenosi elementy malarstwa olejnego i temperowego w trójwymiarową przestrzeń, łącząc środki wyrazu klasycznej animacji z efektami i animacją komputerową, a wszystko to podporządkowane, skomponowanej specjalnie na potrzeby filmu, muzyce na orkiestrę symfoniczną i chór. Całość tworzy niezwykle ekspresyjny i unikalny estetycznie efekt. Świtezii jest nowoczesnym połączeniem literatury, malarstwa, muzyki i animacji.

Film wykonano w dwóch technikach animacji: komputerowej 3D i klasycznej w oparciu o tradycyjną technikę malarstwa olejnego. Żeby osiągnąć wielowarstwowy,

sugestywny efekt, namalowano setki obrazów, które później zostały przeniesione na twarde dyski komputerów. Wyjątkową estetykę zdjęć osiągnięto dzięki najnowszym technologiom przy użyciu tzw. „efektu smugi pędzla”.

Widz Świtezi wpada w głąb obrazu i dryfuje przez całą galerię – od Paola Ucella do Iwana Szyszkina, od ikon do futurystów. Animowane malarstwo zmienia się swobodnie – mnożąc rzeczywistości i odsłaniając ich nieskończoną wielość. Konwencje i style przenikają się nieustannie – płaskie figury tasują się z tymi ukazanymi w perspektywie. Trójwymiarowe budynki miasta trawią języki ognia namalowane jak ornamenty ze średniowiecznego ołtarza. Spojrzenie bohatera unosi jego fantazję w ikonostas niebios. Spektakularna jest scena powodzi, gdy fale zalewają cerkiew smugami farby. Reżyser wciąga nas w malarstwo, by potem zniszczyć jego iluzję. Na tym gruncie buduje gigantyczną kulminację filmu w stylu szalonej opery kosmicznej. Świteż jest spełnieniem marzeń o animowanym malarstwie. Film animowany Świteż w warstwie wizualnej jest animacją komputerową, która powstała w hołdzie dla malarstwa i technik animacji klasycznej. Malarstwo pod kamerą, animacja wycinankowa to techniki, które przychodzą na myśl, oglądając kadry tego filmu. Wykonane specjalnie do filmu wielkoformatowe obrazy w technice malarstwa olejnego i temperowego, wkomponowano w wielopłaszczyznową przestrzeń, przy pomocy najnowocześniejszych technik animacji komputerowej 3D. Środkowa część filmu, prezentująca historię grodu Świteż, nawiązuje do średniowiecznego stylu. Wszystkie postaci wykonane są z płaskich elementów, których sposób animacji nawiązuje do płaskiej animacji wycinankowej.

Gotowe obrazy przeniesiono do komputerów, podzielono na warstwy i rozbito na poszczególne elementy. Następnie artyści graficy komputerowi zintegrowali, uprzestrzennili i ożywili zaimportowane elementy 2D z elementami wygenerowanymi komputerowo, tak, że wydają się one istnieć w tej samej trójwymiarowej przestrzeni.

Jednym z najtrudniejszych do uzyskania efektów artystycznych było wizualne wrażenie obrazu inspirowanego XIX-wiecznym malarstwem realistycznym. To estetyka, w której film się rozpoczyna i kończy. Kreatywna interakcja artystów i proces produkcji wypełniły film energią i nadały mu aury tajemniczości. Dzięki połączeniu bardzo różnych technik animacji, uzyskano nową jakość plastyczną i szlachetność obrazu, rzadko spotykaną w produkcjach, powstających w technice animacji komputerowej 3D. Dzięki użytym środkom wyrazu, film dostarcza nie tylko emocjonalnych wrażeń, ale może być głębokim przeżyciem estetycznym.

<http://www.human-ark.com/pl/film/5/switez>

Wskaż ocenę, którą wystawiłbyś twórcom grafiki ballady „Świtez”:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

Uzasadnij swoją ocenę:

.....

.....

.....

.....

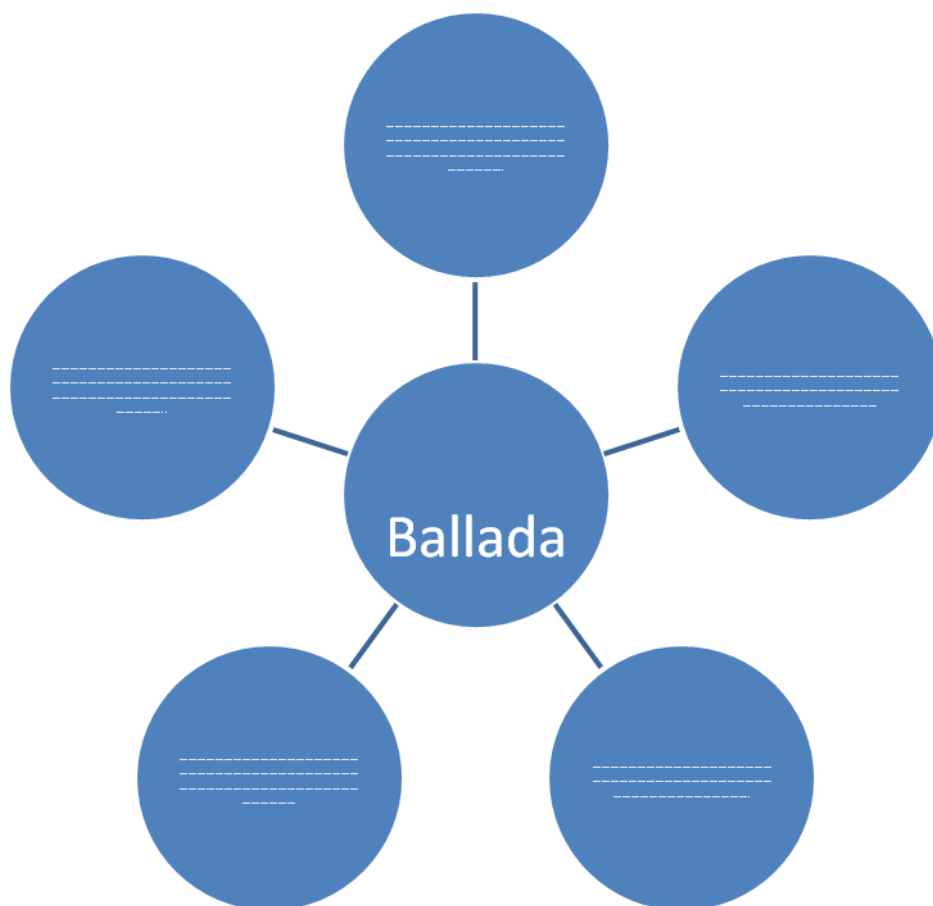
.....

Powiedz, czego w animacji Kamila Polaka brakuje młodemu widzowi?

.....

.....

5. Podaj cechy gatunkowe ballady, a następnie podkreśl te, które również wykorzystuje autor filmu

animowanego.

6. Film pt. „Świtez” zwraca uwagę na elementy, rzadziej na całość. Powiedz, na czym reżyser skupia uwagę widza?

.....

.....

.....

.....

.....

7. Wylicz, jakie uczucia eksponuje film. Czym są one podyktowane?

Uczucie	Czym podyktowane
ciekawość	chęć poznania tego, co nieznanne
lęk	
	wybór między ojczyzną a rodziną

miłość	

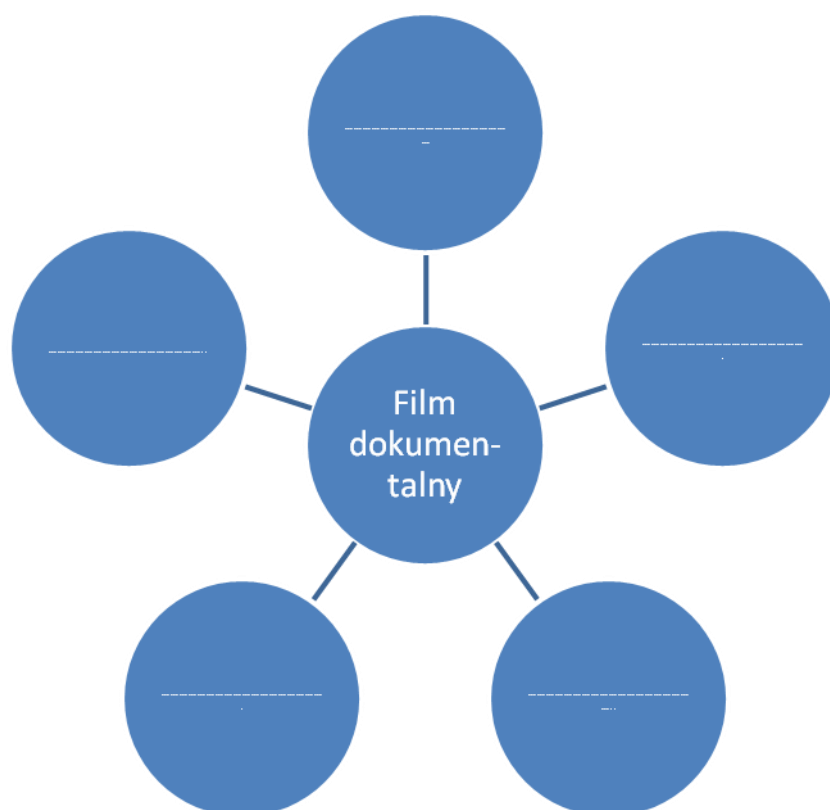
8. W jakim stopniu animacja w reżyserii Kamila Polaka pomaga zrozumieć balladę Mickiewicza? Wylicz, które elementy fabuły są teraz dla Ciebie bardziej zrozumiałe.

- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

Współczesne lęki przedstawione w filmie dokumentalnym „Moja ulica”. Lekcja na podstawie filmu Marcina Latałto.

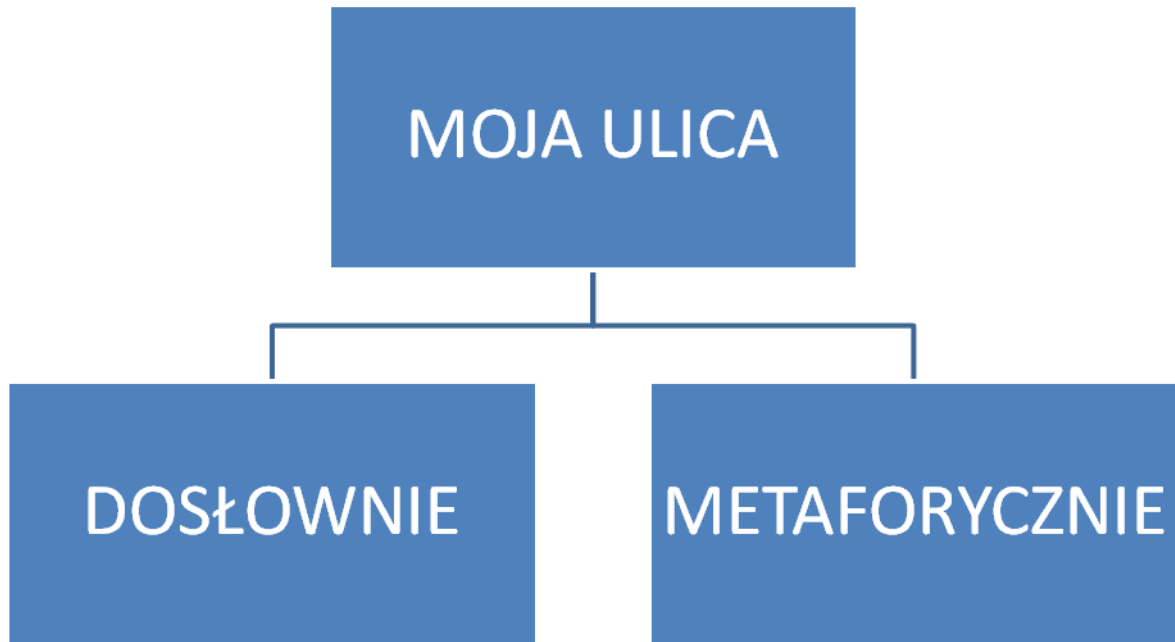
1. Po obejrzeniu filmu „Moja ulica” wylicz cechy gatunkowe filmu dokumentalnego.

2. W Internecie, na stronie <http://www.filmowka.pl/?q=node/33> umieszczono obszerny artykuł na temat cech gatunkowych filmu dokumentalnego. Przeczytaj zamieszczony na wskazanej stronie tekst i sprawdź, czy poprawnie wykonałeś polecenie 1.
3. Wskaż, co, Twoim zdaniem, w filmie pt. „Moja ulica” było:

- Wzruszające –
- Przeróżające –
- Symboliczne –
- Dramatyczne –
- Nudne –
- Zmuszające do refleksji –

4. Zinterpretuj tytuł filmu w sposób dosłowny i metaforyczny.

5. Do jakich refleksji na temat życia skłania film „Moja ulica”?

.....

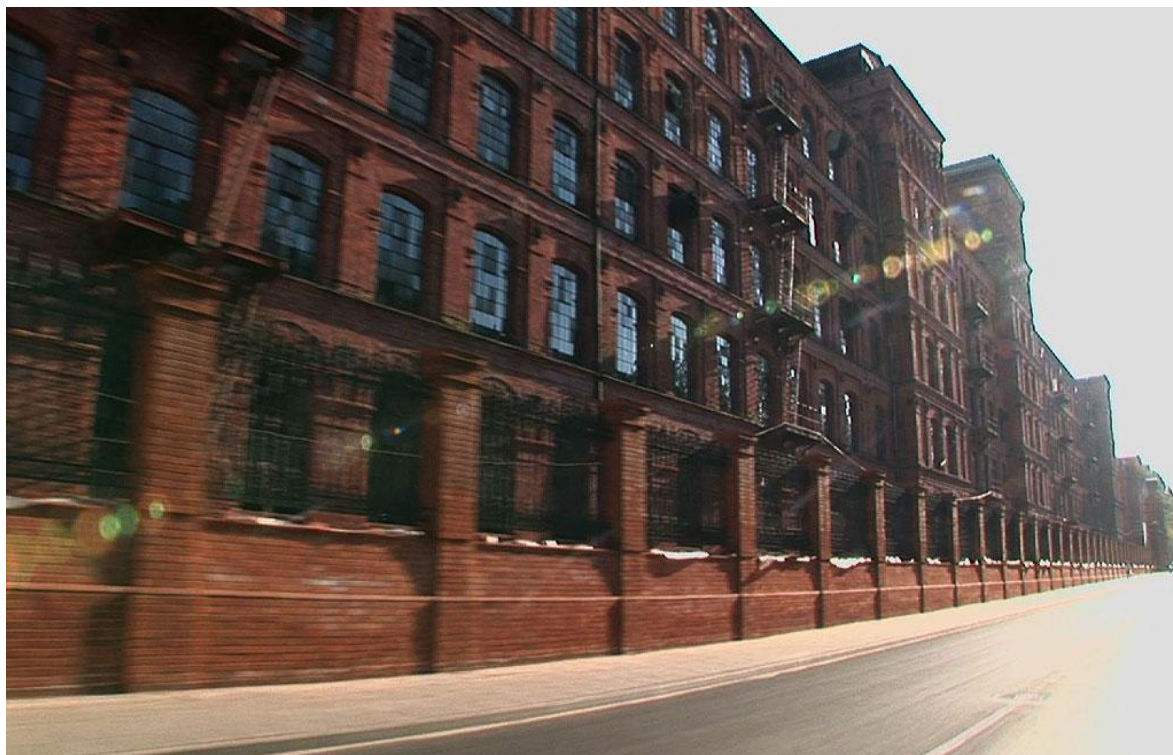
.....

.....

.....

.....

6. Film pt. „Moja ulica” porusza aspekty dotyczące życia rodziny Furmańczyków. Wypowiedzi bohaterów dotyczą przeszłości, teraźniejszości i przyszłości. Wpisz w tabelę, czego dotyczą ich rozmowy o przyszłości, teraźniejszości i przeszłości:

przeszłość	teraźniejszość	przyszłość

7. Przeczytaj podany niżej tekst i wypisz z niego po dwa przykłady:
- związków frazeologicznych,
  - imiesłowów przymiotnikowych,
  - opinii,

- d) faktu,
- e) kolokwializmów,
- f) metafory.

Zebrany w latach 2003-2008 materiał dokumentuje losy ciężko doświadczonej przez transformację ustrojową rodziny Furmańczyków. Kolejne jej pokolenia pracowały w jednej z łódzkich fabryk, której upadek przekreślił losy zastępów zatrudnionych w niej osób. Wybór bohaterów filmu niewątpliwie podyktowany był miejscem ich zamieszkania, historia ulicy Ogrodowej układa się bowiem w zgrabną metaforę nie biorącego zakładników galopującego kapitalizmu. Po lewej zagraniczni dygnitarze przerabiają nieczynną fabrykę na elegancką galerię handlową, a po prawej byli robotnicy degenerują się w służbowych mieszkaniach pozbawionych nawet toalet.

Najciekawszą postacią jest seniorka rodu Furmańczyków, która ze smutkiem patrzy na postępujący upadek swojej rodziny. Sama, będąc sukcesorką etosu robotniczego, nie kryje żalu, gdy komentuje losy swoich krewnych i ich degradację z "robociarzy na alkoholików zawodowych". Pamiętająca jeszcze czasy świetności łódzkich fabryk – tutaj przywołane we fragmentach "[Z miasta Łodzi](#)" [Krzysztofa Kieślowskiego](#) – z rozrzewnieniem wspomina swoją młodość. Intryguje jednak nie tyle nawet los kobiety, co jej umiejętność zajmującego opowiedzenia o sobie samej oraz o przemianie, jakiej doświadczyła. Wygadana i z charakterem, raz po raz dostarcza tekstów w rodzaju "weszłam do Unii, ale nie wiem, którą stroną". Także z jej ust pada ponure podsumowanie obecnego stanu klasy robotniczej. "My nie jesteśmy ludźmi", mówi kobieta. Słychać w tych słowach przejmujące upokorzenie i pogardę dla siebie samych odczuwane przez zapędzonych w ekonomiczny kozł róg ludzi.

Film "udał się" [Latalle](#) pod tym względem, że rodzina, którą postanowił pokazać, faktycznie doświadczyła przed jego kamerą sporych turbulencji. Na głównego bohatera wyrasta Marek – od 12 lat bezrobotny syn seniorki rodu, ojciec dwóch córek. Reżyser śledzi jego wzloty i upadki, nawroty alkoholowych ciągów przeplatane okresami, gdy pojawia się szansa na lepsze jutro. Losy młodszego pokolenia również obfitują w kolejne dramaty: odsiadki w więzieniu, ucieczki za granicę, niechciane dzieci. Przez ten natłok nieszczęść filmowi trochę brakuje oddechu – pamiętajmy, że oprócz śledzenia losów rodziny Furmańczyków reżyser buduje jeszcze krytyczną narrację o przemianach społecznych, jakie zaszły w Łodzi (czy całej Polsce). [Latałło](#) słusznie wskazuje, że między optymizmem bohaterów cytowanej tu "[Ziemi obiecanej](#)" [Andrzeja Wajdy](#) a euforią hucznego otwarcia "[Manufaktury](#)" ziele ogromna przepaść, w którą wpadają tacy ludzie, jak Furmańczykowie. Autor nie znajduje jednak skutecznej formy na sprecyzowanie tej myśli.

Ale należy pochwalić [Latałłę](#) za to, że w finale ujawnia swoje uwikłanie w losy bohaterów filmu. Sytuacja dokumentalisty jest w końcu dwuznaczna: niby tylko obserwuje "cierpliwym okiem", niby jest tylko "muchą na ścianie", ale przecież wkracza z butami w materię cudzego życia, nie pozostając bez wpływu na nią. Obnażając tę prawdę – a także swój dwuznaczny udział w losach Furmańczyków – reżyser wykazuje się odwagą i z pokorą przyznaje, że być może popełnił gdzieś błąd.

(<http://www.filmweb.pl/film/Moja+ulica-2008-510118>)

8. Dokument to zawsze film problemowy. Napisz, co w Twoim środowisku mogłoby stanowić temat takiego filmu.

- .....
- .....
- .....

Przygotowała: Lucyna Szczepaniak

Projekt dofinansowano ze środków:
Gminy Jarocin i Ministerstwa Kultury i
Dziedzictwa Narodowego

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

Kino ECHO im. P. Łazarkiewicza jest
członkiem:

